

Leden van de Eerste Kamer
der Staten Generaal,
Postbus 20017
2513 AA Den Haag

Contactpersoon C.J. van Kranenburg MA
Doorkiesnummer 088 900 69 00
Ons kenmerk 20140619/CJvK
Uw kenmerk
Datum 19 juni 2014
Betreft **33.841 Wet maatschappelijke ondersteuning 2015**

Mijne dames en heren,

Op 8 juli aanstaande is de behandeling in de Eerste Kamer van het voorstel voor de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (hierna: Wmo 2015) voorzien. Met dit schrijven willen wij uw aandacht vragen voor bepaalde aspecten van het wetsvoorstel die naar ons inzicht aandacht behoeven. Alvorens daartoe over te gaan, willen wij ons graag bij u introduceren.

1. Wie zijn wij?

De Stichting Klachten en Geschillen Zorgverzekeringen (hierna: SKGZ) is een onafhankelijke instantie die in 2006 is opgericht om invulling te geven aan het bepaalde in artikel 114, eerste lid Zorgverzekeringswet (hierna: Zvw). Bij de SKGZ zijn ondergebracht de Ombudsman Zorgverzekeringen – die bemiddelt bij klachten van verzekeringnemers en verzekerden over hun ziektekostenverzekeraar -, en de Geschillencommissie Zorgverzekeringen.

De SKGZ beschikt over een erkenning van de Minister van Financiën op basis van het Besluit gedragstoezicht financiële ondernemingen en is daarmee, tezamen met het KiFiD, een van de twee aldus erkende geschilleninstanties. Vanuit deze hoedanigheid volgen wij de ontwikkelingen op het terrein van de wetgeving, en dan met name ten aanzien van de zorg nauwgezet, en hebben het volgende gesignaleerd.

2. Samenloop Wmo 2015, Wlz en Zvw

Zoals van verschillende kanten is opgemerkt, zal de invoering van de Wmo 2015, in samenhang met de invoering van de Wet langdurige zorg (hierna: Wlz) en de wijzigingen in de Zvw zeer waarschijnlijk gaan leiden tot samenloopproblemen. Voor de burger is dit een ongewenste bijkomstigheid. Temeer indien de keuze voor het ene of het andere alternatief ook financiële consequenties heeft in de vorm van een eigen bijdrage of een lagere vergoeding.

3. Verschillen in rechtsbescherming tussen gemeenten.

In de uitvoering van de Wmo 2015 zullen verschillen per gemeente zijn waar te nemen. Dit is kabinetsbeleid, maar de verschillen lijken zich echter te gaan uitstrekken tot de rechtsbescherming. Bepaalde gemeenten, zo is ons opgevallen in diverse contacten, zien de 'keukentafelgesprekken' en de wens te komen tot dejuridisering als een mogelijkheid om geen besluit in de zin van de Algemene wet Bestuursrecht (hierna: Awb) te hoeven nemen. Hierdoor komt de burger in een lastige positie indien hij wil opkomen voor zijn recht. Het streven van het kabinet naar een lokale invulling van bepaalde zorgaanspraken bergt dus het gevaar in zich dat de rechtsbescherming op grond van de Awb per gemeente een andere invulling krijgt. Dit was juist niet de bedoeling van de wetgever in 1994, en kan er toe leiden dat de veronderstelde 'veiligheidsklep' in de vorm van het oordeel van de bestuursrechter in de praktijk niet functioneert.

4. Verschillen in rechtsbescherming tussen Wmo 2015 en Wlz

Ook de verschillen in rechtsbescherming tussen enerzijds de Zorgverzekeringswet en de Wlz (verplichte adviesprocedure Zorginstituut Nederland) en anderzijds de Wmo 2015 (geen externe beoordeling behoudens in beroep door de bestuursrechter) baren zorgen. Zo is in artikel 10.3.1, eerste lid, Wlz opgenomen dat een beslissing van het CIZ op bezwaar inzake de toegang tot de zorg ingevolge deze wet, niet wordt genomen dan nadat daarover advies door het Zorginstituut is uitgebracht.

Het is wellicht goed hier te memoreren dat in 1994, bij de invoering van de Awb, een uitzondering is gemaakt voor 'verstrekkingengeschillen' op het terrein van de Ziekenfondswet en de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (hierna: AWBZ). Tegen deze achtergrond is het opvallend dat de overwegingen die bestaan om – in afwijking van de Awb – de adviesplicht te handhaven voor zorg die vanuit de AWBZ wordt overgeheveld naar de Wlz, niet lijken op te gaan voor de zorg die overgaat naar de Wmo 2015. Gevolg hiervan is dat voor de Wmo2015 een externe toets van het besluit in het kader van de bezwaarprocedure ontbreekt.

5. Bezwaarprocedures kunnen beleidsinformatie leveren

Daarnaast is een aspect dat aandacht verdient het gegeven dat het in de toekomst moeilijk zal blijken te zijn geaggregeerde gegevens te verzamelen over de uitvoering van de Wmo 2015. Immers, niet alle gemeenten zullen deze gegevens op de zelfde wijze registreren en de vraag is of een benchmark uiteindelijk voldoende betrouwbare informatie gaat opleveren. Een benchmark zal in ieder geval geen gegevens opleveren over de kwaliteit van de beslissingen op bezwaar of van de eventuele adviezen die hierin zijn betrokken. Samenhangende juridische- en beleidsinformatie Wmo 2015, Wlz en Zvw, onder andere interessant vanwege de eerder genoemde samenloop, komt uit een benchmark onder gemeenten niet naar voren.

6. Goede beslissingen op bezwaar Wmo 2015 vragen ook kennis van de Wlz en de Zvw

Het is, mede vanwege de samenloop, een punt van zorg dat bij de behandeling van bezwaarschriften op het terrein van de Wmo 2015 niet in alle gemeenten kennis van de Wlz en de Zvw aanwezig zal zijn, en dat deze zeker niet in iedere gemeente op het zelfde (hoge) niveau zal liggen.

7. Mogelijke oplossingsrichting: standaard externe toets bij bezwaar

Problemen rond de samenloop raken de burger en de SKGZ, als klachten- en geschilleninstantie waar het de Zorgverzekeringswet betreft, en mogelijk ook de uitvoerders van de Wlz. Een eventuele oplossing, die recht doet aan het systeem van de Awb, de autonomie van gemeenten en zorgkantoren vrijwel onverlet laat, en die beleidsinformatie oplevert over het functioneren van de Wmo 2015 (ook in samenhang met Wlz en Zvw) is het instellen van een – landelijke of centrale – adviescommissie als bedoeld in artikel 7:13 Awb. Een zodanige commissie zou adequater kunnen omgaan met problemen rond de samenloop van aanspraken op grond van de Zvw, de Wmo 2015 en de Wlz. Voorts zou deze commissie de benodigde specifieke deskundigheid kunnen opbouwen. Hiermee wordt tevens voorkomen dat veel zaken doorgaan naar de bestuursrechter respectievelijk dat zaken die doorgaan naar de bestuursrechter uiteindelijk eindigen in een herziening van het bestreden besluit omdat dit bijvoorbeeld onzorgvuldig is of onvoldoende gemotiveerd. Verder kan de commissie de rol van externe beoordelaar – die in het kader van de Zvw en deels¹ de Wlz door het Zorginstituut Nederland wordt vervuld – invulling geven. Tot slot kan de centrale adviescommissie geaggregeerde gegevens aanleveren over die zaken waarin uiteindelijk een beslissing op bezwaar wordt genomen, en door publicatie van haar adviezen bijdragen aan de rechtseenheid.

De noodzaak voor een centrale adviescommissie doet zich het meest gevoelen bij de Wmo 2015. Het is echter goed denkbaar ook de Wlz onder haar werking te brengen. Indien bedoelde commissie zou worden ondergebracht bij de SKGZ, zou dit feitelijk betekenen dat er voor de burger sprake is van één loket voor geschillen over zorgaanspraken. Vrijwilligheid zou in dit verband het uitgangspunt moeten zijn. Vrijwilligheid kan evenwel ook worden geïnterpreteerd als vrijblijvendheid, waardoor er de facto weinig tot niets van de grond komt. Gemeenten hebben immers geen onmiddellijk, direct belang bij een dergelijke adviescommissie. De SKGZ zou daarom, indien uw Kamer gevoelig is voor de bovenstaande argumenten, willen pleiten voor een zekere verplichting of motivatie tot aansluiting. Dat zou bijvoorbeeld kunnen door de financiering van de adviescommissie landelijk te regelen (b.v. door middel van een subsidie), zodat voor de gemeenten niet alleen inhoudelijke en beleidsmatige, maar ook financiële overwegingen zijn om te kiezen voor aansluiting bij de centrale adviescommissie.

8. Autonomie van gemeenten: niet verminderd door een centrale adviescommissie

Voor de goede orde zij tot besluit aangetekend dat met de instelling van een landelijke adviescommissie niet wordt getreden in de bevoegdheden die op grond van het wetsvoorstel bij de gemeenten worden neergelegd (hoewel gemeenten dat mogelijk wel zo ervaren, zo begrepen wij eerder van de VNG). Zij blijven verantwoordelijk voor het opstellen van de verordening; zij bepalen of al dan niet een maatwerkvoorziening is aangewezen, en kunnen – indien bezwaar wordt gemaakt tegen een afwijzing – in het kader van de heroverweging terugkomen op hun besluit. De centrale adviescommissie komt pas in beeld als de gemeente het afwijzende besluit wil handhaven, en ook naar

¹ De verplichte adviesaanvraag aan het Zin in het kader van de Wlz, geldt niet voor beslissingen genomen door het zorgkantoor bij de uitvoering van de Wlz nádat het Ciz een zorgprofiel heeft vastgesteld. Bijvoorbeeld bij de toekenning van PGB's onder de Wlz zijn de nodige problemen te voorzien waar een centrale adviescommissie een toevoeging zou zijn. Immers een zorgkantoor zal erop sturen zo min mogelijk PGB's toe te kennen. (MvT par. 3.2 p 42 "beschouwt de regering het aantal PGB's in een regio als indicator voor de kwaliteit van de zorginkoop door het desbetreffende zorgkantoor").

aanleiding van het door de commissie uitgebrachte advies kan het bestuursorgaan nog beslissen of het bestreden besluit al dan niet in stand blijft.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd over onze zorgen en de eventuele oplossingsrichting.
Indien gewenst zijn wij tot een nadere toelichting bereid.

Hoogachtend,

C.J. van Kranenburg
directeur

Cc:

- Leden Tweede Kamer
- NPCF
- ZN
- Consumentenbond
- VNG
- Per Saldo
- Ministerie van VWS

